

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۵/۳/۲۰		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴	
ردیف	سوالات		نمره

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) بیت ها و عبارات های زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- به امر اعلی حضرت گردن نمی گذاره. ۲- مدتی با قفلش کند و گو کردیم. ۳- گفت موسی : « با کی استت ای فلان ؟ » ۴- طی دو سه لمحہ همه چیز را به خاکستر تبدیل کرد. ۵- ز نیرنگ زالی بدین سان درست و گرنه که پایت همی گور چست ۶- دریا دلان راه سفر در پیش دارند پا در رکاب راهوار خویش دارند ۷- حق - تعالی - چون اصناف موجودات می آفرید ، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد. ۸- خاک سیاه بر سر او گز دم تو تازه نشد یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود ۹- ای طاقی نهم رواق بالا بشکسته ز گوشه‌ی کلا هت ۱۰- این مرد بزرگ ، به نشاط ، قلم در نهاد. تانزدیک نماز پیشین ، از این مهمات فارغ شده بود و خیل تاشان را گسیل کرده. ۱۱- صیاد شادمان گشت و به تگ ایستاد. تا ایشان را در ضبط آرد و کبوتران اضطرابی می کردند و هر یک خود را می کشیدند.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۷۵ ۰/۱۷۵ ۱ ۱
۲	ب) معنی لغت (۲ نمره) معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. ۱- بیهقی اشخاص داستان و سجایای آنان را خوب به جا می آورد. ۲- بازش بخواند ، باز اعراض کند. ۳- رستم کورسوی امید خود را از دست می دهد. ۴- گهی از خار او دستش خلیده. ۵- خسوف های کز خیم شکوهش را به ستیز بر می خیزند. ۶- هم خطواتش منقارپ به هم . ۷- آوای خوش هزار تقدیم تو باد. ۸- بر فراز آن بادهای تند گاهی قیه می کشیدند.	۲
۳	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- با توجه به بیت «من نکردم خلق تاسودی کنم / بلکه تا بر بندگان جودی کنم» خداوند سبب امر به عبادت را چه می داند ؟ ۲- مفهوم کلی بیت : « شمع جویی و آفتاب بلند / روز ، بس روشن و تو در شب تار » چیست ؟ ۳- با توجه به بیت زیر ، چرا « صبح دم » بیک شاعر است ؟ باد صبا دروغ زن است و تو راست گوی آن جا به رغم باد صبا می فرستمت ۴- ارتباط معنایی شعر « دوستت دارم ، از این رو که مکافات می کنم. » را با بیت زیر بنویسید. هر که در این بزم مقرب تر است جام بلا بیشترش می دهند ۵- در شعر زیر مقصود شاعر از « یک سبد میوه‌ی خورشید » چیست ؟ می شود از باغ نگاهت ، هنوز / یک سبد از میوه‌ی خورشید ، / چید ۶- با توجه به داستان رستم و اسفندیار ، چرا اسفندیار مغرور و ستیزه گر است ؟ (ذکر دو مورد کافی است). ۷- در عبارت زیر ، سعدی به کدام صفات خداوند اشاره می کند ؟ خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده . پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. ۸- نویسنده چه ابهام لطیفی را در انتخاب عنوان « گل دسته ها و فلک » به کار گرفته است ؟	۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵
	« ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم »	

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۵/۳/۲۰		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴	
ردیف	سؤالات		
نمره			

۴	ت (درک مطلب (۴ نمره)	
۰/۲۵	۱- در عبارت: «فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترده.» مقصود از « فرش زمرّدین » چیست ؟	
۰/۱۵	۲- با توجه به عبارت « آن چه دارم از اندک مایه حطّام دنیا حلال است و کفایت است.» به پرسش ها پاسخ دهید. الف) گوینده از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است ؟ ب) مقصود از « حطّام » چیست ؟	
۰/۱۵	۳- جمله‌ی: « سردی استاد از سنگینی نفسش پیداست.» وصف چه حالتی از « کمال الملک » است ؟	
۰/۱۵	۴- در بیت: « به باد آفره این گناهم مگیر / تویی آفریننده‌ی ماه و تیر » رستم از خداوند چه می خواهد؟	
۰/۱۵	۵- مفهوم کنایه‌ی مصراع « سر ز ملک جهان گران بینی » چیست ؟	
۰/۱۵	۶- با توجه به بیت « ناگه ز کمین گاه یکی سخت کمائی / تیری ز قضای بد بگشاد بر او راست.» الف) مقصود از « سخت کمان » چیست ؟ ب) مفهوم « بگشاد بر او راست » را بنویسید.	
۰/۱۵	۷- با توجه به بیت زیر تفاوت معنایی واژه « ملّت » را در گذشته و امروز بنویسید. ملّت عشق از همه دین ها جداست عاشقان را ملّت و مذهب خداست	
۰/۲۵	۸- با توجه به بیت « بازگشت و دفتر خود باز کرد / وصف او بر قدر فهم آغاز کرد » به پرسش ها پاسخ دهید: الف) مفهوم « دفتر خود باز کرد » را بنویسید ؟ ب) مقصود شاعر از مصراع دوم چیست ؟	
۵	ث (دانش های ادبی (۳ نمره)	
۰/۲۵	۱- کتاب « مرصاد العباد » اثر کیست ؟	
۰/۲۵	۲- عمده‌ی شهرت « هاتف اصفهانی » در سرودن چه قالبی است ؟	
۰/۱۵	۳- دو ویژگی از ویژگی های نثر « جلال آل احمد » را بنویسید.	
۰/۱۵	۴- موضوع اصلی منظومه های داستانی غنایی چیست ؟	
۰/۱۵	۵- در « نقد فنی » نقاد به بررسی چه مسایلی می پردازد ؟	
۰/۱۵	۶- در بیت زیر دو آرایه‌ی ادبی بیابید. کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی	
۰/۱۵	۷- جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را مشخص کنید. جانان من برخیز بر جولان برانیم زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم	
۶	ج (شعر حفظی (۱ نمره)	
	بیت های زیر را کامل کنید.	
۰/۱۵	۱- خیمه‌ی انس مزن بر در این	که اساسش همه بی موقع و است.
۰/۱۵	۲- ساقیا بده جامی زان شراب روحانی
۲۰	جمع نمره	« موفق باشید »

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۵/۳/۲۰
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح
------	---------------

۱	الف) در این بخش نظر همکاران گرامی صائب است. (۶ نمره)
۲	ب) معنی لغت (۲ نمره) ۱- خلق و خوی و عادت نیک (۰/۲۵) ۲- روی برگرداندن (۰/۲۵) ۳- نور کم و اندک (۰/۲۵) ۴- زخمی، زخم شده (۰/۲۵) ۵- کج رفتار، بد رفتار (۰/۲۵) ۶- نزدیک شونده، همگرا، هماهنگ (۰/۲۵) ۷- بلبل، عندلیب (۰/۲۵) ۸- جیغ (۰/۲۵)
۳	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- جود و بخشش به بندگان (۰/۵) ۲- حقیقت آشکار است اما تو به علت جهالت و نادانی از درک آن عاجز هستی. (۰/۵) یا هر مفهوم مناسب دیگر ۳- زیرا، باد صبا را دروغ زن و صبح را راستگو می داند. (۰/۵) ۴- هر کس که در پیشگاه خداوند مورد توجه باشد، بلايا و سختی های فراوانی به او می رسد. (۰/۵) یا نظایر آن ۵- روشنی معنوی یا نور ایمان (۰/۵) ۶- رویین تنی - شاهزاده بودن - جوانی - همراه داشتن زرتشت (دو مورد هر مورد ۰/۲۵) ۷- رزاق بودن (۰/۲۵)، ستار العیوب بودن (۰/۲۵) ۸- گلدسته ها: گلدسته های مسجد (۰/۲۵) - بچه های مثل گل (۰/۲۵) یا فلک: آسمان (۰/۲۵) وسیله تنبیه (۰/۲۵)
۴	ت) درک مطلب (۴ نمره) ۱- سبزه (۰/۲۵) - ۲- الف) قانع بودن (۰/۲۵) ب) مال اندک دنیا (۰/۲۵) ۳- عدم تمایل و دل سردی کمال الملک (۰/۵) ۴- از خداوند می خواهد به خاطر کشتن اسفندیار او را مجازات نکند. (۰/۵) ۵- بی اعتنائی و بی علاقگی به دنیا و تعلقات آن (۰/۵) یا نظایر آن ۶- الف) تیرانداز ماهر (۰/۲۵) ب) مستقیم به طرف او پرتاب کرد. (۰/۲۵) ۷- ملت در گذشته: مذهب، مرام، عقیده (۰/۲۵) امروز به معنای مردم یک کشور (۰/۲۵) ۸- الف) به شرح آن چه دیده بود پرداخت. (۰/۲۵) ب) هر کس به اندازهی درک و فهم خود می تواند حقایق را دیده و بازگو کند. (۰/۵) یا هر کس به اندازهی فهم خود می تواند خدا را بشناسد.
۵	ث) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- نجم الدین دایه (۰/۲۵) ۲- ترجیع بند (۰/۲۵) ۳- صریح - طنز گونه - کوتاه - نزدیک به زبان گفتار - توضیحی (ذکر دو مورد، هر مورد ۰/۲۵) ۴- بیان حالات و احساسات مربوط به وصال و فراق (۰/۵) ۵- در نقد فنی نقاد بررسی آرایه ها و زیبایی های ادبی می پردازد. (۰/۵) ۶- تشبیه - تناسب (مراعات) متناقض نما - ایهام (ذکر دو مورد، هر مورد ۰/۲۵) ۷- جولان (۰/۲۵) - جناس تام (۰/۲۵)
۶	ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- کهنه رباط (۰/۲۵) - بی بنیاد (۰/۲۵) ۲- تادمی بر آسایم (۰/۲۵) زین حجاب ظلمانی (۰/۲۵)
جمع نمره	۲۰
خسته نباشید	